

Els dos principals edificis de la Universitat Cardenal Herrera - CEU, a Montcada -esquerra- i Alfara del Patriarca. Al segon és ben visible una moderna creu.

A imatge i semblança

Fa cinc anys el CEU va ser reconegut com la sisena universitat valenciana, la primera de titularitat privada. L'ideari de l'Associació Catòlica de Propagandistes s'ha fet més present que mai. Com a Madrid, la seua nineta dels ulls.

“De ganes, ens en tenen moltes.” La frase, la pronuncia-va de tant en tant al seu despatx José María Espinosa, director del CEU (Centre d'Estudis Universitaris) Sant Pau fins a l'any 2000. Volia transmetre que l'autonomia del centre valencià era relativa: l'excel·lent gestió econòmica esmorteïa les crítiques doctrinàries que arribaven de la seu central de la Fundación San Pablo.

“Ja era hora que les coses tornaren al seu lloc”, etzibaria un dels patrons en abandonar Espinosa tota responsabilitat.

I és que la història del CEU de Montcada (Horta) és la d'un complicat equilibri. Nascut l'any 1971, va créixer tant que, per llei, va haver de constituir-se en universitat privada. Fins aleshores, les

carreres que s'hi impartien estaven adscrites a centres públics. Aquest trànsit va ser aprofitat pels rectors de la fundació, filla de l'Associació Catòlica de Propagandistes (ACP), per donar-hi un colp de timó amb el qual el centre de València s'acostara al de Madrid, la principal seu de què disposen.

Seria impossible entendre el CEU valencià sense José María Espinosa, però encara més sense el seu subdirector, Vicente Navarro de Luján. Molt pròxim a l'extinta Unió Democràtica del País Valencià, va afiliar-se a la Unió de Centre Democràtic (UCD), partit pel qual va ser nomenat subsecretari de Cultura de la Generalitat Valenciana preautonòmica. L'any 1995, després que li ho demanara directament José María Aznar, es

va donar d'alta al Partit Popular. Ara és director general del Llibre del Govern Camps. Amb Espinosa, va teixir un centre dominat per democristians però en què primava l'oberturisme i la diversitat. Cinc anys després del canvi de règim molts troben a faltar aquella època. “Avui no passaríem el filtre”, diuen.

La mutació. Com s'ha fet blanca, l'ovella negra? En deixar d'estar adscrita, van desembarcar a Montcada propagandistes propers a corrents com ara Comunió i Alliberament, Legionaris de Crist, Opus Dei i Neocatecumenals. Era el moment àlgid del PP a l'estat, amb l'estrena de majoria absoluta. A la fundació van entendre que ara o mai, i no van deixar passar l'ocasió. Primer, imposant-ne el nom: l'il·lustrat Gregori Maians –proposat a València– quedava relegat pel Cardenal Herrera Oria, primer president de l'ACP, fortament lligat al franquisme. Després, apartant Espinosa i Navarro de Luján del càrrec de rector en benefici de José Luis Manglano, professor de la Universitat Politècnica de València i de l'escola de Disseny Industrial del CEU, una persona que també va formar part de la UCD, de tarannà més dretà i, a més, secessionista –una de les cares visibles de la “batalla de València”–. Tothom pensava que Espinosa seria el rector els primers dos anys, i que des-

prés el succeiria Navarro de Luján, que no és catedràtic.

Tot aquest procés és paral·lel a un altre: el canvi del pla d'estudis, que va dur un seguit de professors de l'Institut de Humanidades Angel Ayala, dependent de l'ACP i que para especial atenció en la doctrina social de l'Església –segons alumnes consultats per aquest setmanari, han arribat a qüestionar la teoria de l'evolució i a comparar l'homosexualitat amb la necrofilia–. Els desafectes han estat marginats, sobretot amb reduccions de jornada. En destaca Francesc Andreu Martínez, a qui van destituir com a cap del departament d'Història –el més reconegut– mitjançant una carta, a més de negar-li recursos per a recerca..., fins que va optar per emigrar.

També van desfer-se del sacerdot, que portava tota la vida al centre –potser no havia despertat prou ànimes–, motiu pel qual naix la primera acció de rebuig. Els professors de tendència més progressista signen un document contra aquesta decisió. De res no va servir.

“Manglano va demostrar no tenir cap mena d'autonomia, l'autonomia va passar a mans del patronat de la fundació”, explica un professor. “Abans érem una gran família..., excepte quan hi havia problemes”, puntualitza.

Bona mostra d'aquella situació és que fins a l'any 2001 no hi va haver comitè

d'empresa. Tot se solucionava parlant amb els dos caps. Quan, anys enrere, en una reunió amb la direcció, els professors van plantejar la possibilitat d'organitzar-se, Navarro de Luján va respondre de manera clara: “Si em parreu de comitè d'empresa, jo em posaré la careta d'empresari.”

Però amb la nova direcció, molts professors pensaven que havia arribat l'hora de vestir-se de sindicalistes. A les primeres eleccions al comitè d'empresa, dels 13 delegats que es triaven, 9 anaven en les llistes del Grup de Treballadors; els altres quatre, en una candidatura del CSIF (Central Sindical Independent i de Funcionaris), de caire conservador. Va votar més del 70% del cens.

Abans de l'estiu passat, esgotat el termini de l'anterior comitè, van celebrar-se els segons comicis. El Grup de Treballadors –que va tenir moltes més dificultats per confeccionar la seua llista que no al 2001– va obtenir 6 representants, per 4 el CSIF i 3 Reunió de Professors i PAS, una nova candidatura, propera als segons. Per una errada a la votació, van nomenar president del comitè un membre del Grup de Treballadors. Però amb el nou curs una moció de censura ha fet, també al comitè d'empresa, tornar les coses al seu lloc. Ja el controlen els conservadors. El cap del CSIF al centre, Federico Martínez Roda, sempre s'havia sentit marginat a la institució, tot i encarnar-ne els valors. Avui n'és secretari general.

Els canvis a la direcció de la Universitat Cardenal Herrera precedeixen els del comitè. Així, fa un any i mig José Luis Manglano –contra la seua voluntat– era relevat com a rector per Alfonso Bullón de Mendoza, que en ocasions s'ha intitulat “neocarlí”, un home vingut de Madrid que aspirava a cotes més altes. La seua arribada a València no s'entén sense l'adéu del PP al Govern espanyol. Molta gent que no va trobar lloc a l'administració va refugiar-se allà on va poder. Bullón de Mendoza pensava que seria rector del CEU madrileny.

El nou rector ha mirat de potenciar les carreres tècniques i arraconar encara més les humanitats. Als discursos i als ritus hi ha més presència del fet religiós. Professors consultats asseguren que Bullón “té més capacitat intel·lectual que no Manglano, però és profundament autoritari”. En accedir al càrrec, va canviar

tot l'equip rectoral, llevat del vicerector de Recerca, Javier Romero, acusat de nepotisme i arbitriarietats, contra qui el 70% dels professors de Ciències de la Salut havien signat una carta. Amb Bullón hi ha dificultats per assistir a congressos o cursos que milloren el professorat: “Ja ni ho demanem, sabem que no ens ho acceptaran, prima l'autocensura; gent que abans era molt activa, avui ja no ho és”, expliquen amb desencís.

De jurjat. A Montcada una desena de docents han estat acomiadats –a Madrid i a Barcelona, on el centre està adscrit, superen la seixantena–, i uns altres casos han acabat als tribunals. Per exemple, la professora de Teoria de la Comunicació Maria Lozano va denunciar “discriminació ideològica” per part del centre, ja que se li impedia augmentar el nombre d'hores a impartir. Va guanyar el judici. Fa escassos dies ha estat acomiadat un mestre disconforme amb una reducció de jornada. Val a dir que tres dels treballadors als quals se'ls ha rescindit el contracte eren del comitè d'empresa.

A banda, una altra desena de professors han decidit anar-se'n. El novembre del 2003 els alumnes es queixaven públicament, a través d'un manifest, d'aquest fet: “Fa anys que sabem que molts dels nostres professors estan sotmesos a una pressió ideològica per la institució en què treballen. Tot i que hi ha intenció d'ocultar-ho, en som conscients.”

Entre els molts casos particulars, destaca el d'Enric Blas, a qui la direcció primitiva va encarregar la direcció de la carrera de Veterinària, que va posar-se en marxa el curs 1996-97. Blas va viure en primera persona la independència del centre i els seus efectes. Des d'octubre del 1999 formava part d'una protojunta, encapçalada per Espinosa i Navarro de Luján, que tothom suposava que seria la primera junta rectoral de la nova universitat, que s'engegaria al curs 2000-01.

Blas discrepava ja aleshores de tots dos, perquè trobava a faltar recursos per a la recerca i, a l'hora de contractar, mirava massa a fora, quan l'obsessió de Navarro de Luján era la promoció interna. Ara bé, “durant les entrevistes per a seleccionar nous professors de Veterinària [hi assistien, amb ell, Espinosa i Navarro] mai no hi havia cap pregunta de caire ideològic, com tampoc no tenien problema a triar no creients per a càrrecs

Vicente Navarro de Luján, actual director general del Llibre, anima mater del CEU.

José Luis Manglano, primer i fugaç rector de la Universitat Cardenal Herrera.

L'actual rector, Alfonso Bullón de Mendoza, encaixa perfectament en l'ideari de l'ACP.

importants". Blas, en les seues visites a Madrid com a membre de la protojunta, notava que "el CEU de València era la nota discordant".

I bé que pot dir-ho. A l'any de renunciar a la seua plaça a la Universitat Politècnica de València per dedicar-se de ple al CEU —no es poden compatibilitzar feines públiques i privades, a la universitat—, Espinosa —que l'havia convençut perquè prenguera aquest camí— li deixava anar una frase plena de suspens: "Tu has pujat al tren abans d'hora." Alguna cosa no anava bé.

Navarro de Luján, en tornar d'una visita a Madrid, va convocar una reunió urgent de la protojunta, en cap de setmana, perquè havia entès que podia haver-hi canvis. Va cridar l'atenció sobre el viratge ultraconservador de l'ACP.

El tercer senyal d'alerta va ser l'ajornament en dues ocasions de la reunió del patronat en què s'havia de decidir el nom del primer rector.

A l'abril del 2000 es feia públic que José Luis Manglano seria rector. Segons Blas, "es van desfer d'Espinosa de manera molt poc elegant, quan havia estat ell qui havia pilotat el pas d'un centre de COU a una universitat privada. Tots hem patit, però ell, el sumatori de tots".

Al juliol del 2000 Blas va explicar als darrers professors triats per al cinquè curs de Veterinària que hi havia "un viratge ideològic". "A les primeres entrevistes els havia dit que es tractava d'una universitat oberta", remarca.

Espinosa, en acomiadar-se privatament dels membres de la protojunta, els

va demanar que treballaren a fons pel CEU "fins que trobeu que s'erosiona la vostra dignitat".

"Estic segur que li van donar una llista negra", afirma Blas quan parla de la nova junta creada per Manglano, la primera que havia de funcionar de debò. En qualsevol cas, ell no hi devia estar, perquè Manglano li va oferir la vicerectoria de Recerca. A canvi, havia de deixar la direcció de la seua carrera. "Es tracta d'una puntada al cul a l'equip directiu de Veterinària", va dir als companys en veure que Manglano no volia cap de les persones que Blas va proposar-li com a degà de Veterinària. Així i tot, per consell del propi equip, acceptà la vicerectoria. El nou responsable de Veterinària seria Santiago Vega, presumiblement avalat per Alfonso Coronel de Palma, president de l'ACP i de la fundació.

Blas va esclatar en tenir coneixença, a dos temps, de com afectaria el nou rumb de la Universitat el pla d'estudis. Per acord del patronat, la nova assignatura Doctrina Social de l'Església seria obligatòria en totes les llicenciatures. Dies després, en una cimera al Valle de los Caídos a la qual van assistir un centenar de càrrecs directius del CEU de tot l'estat —titulada "El paper formatiu dels mitjans de comunicació"—, es va comunicar que els crèdits de lliure configuració —el 10% de la carrera— els impartiria exclusivament l'Institut de Humanidades Ángel Ayala. A la tornada, Blas va presentar la seua dimissió. Manglano, preocupat pel que podria significar un cessament a la junta de govern, li va demanar

que acabara el curs. "Me'n penediré sempre, d'haver-li fet cas, tot i que la resta del curs vaig actuar sense embuts." Blas va haver de presenciar com els projectes de doctorat s'acceptaven o no depenent de quin professor els presentava, i no de la seua qualitat. Hi va haver casos en què es desestimava un projecte de recerca perquè un dels professors estava a la banda crítica del comitè d'empresa.

Dos cursos més tard, Blas va tenir ocasió de tornar a la universitat pública. "Me'n vaig anar perquè cada dia que passava era pitjor persona", assegura ara. Els mestres que han fugit han perdut diners i sovint estabilitat laboral.

Malifetes a la llengua. De quatre professors a un, i d'obligatòria a optativa, l'assignatura de Valencià també ha patit les maltempsades del CEU. "La nova direcció va actuar com els americans a l'Iraq", explica un dels que ja no hi treballen. Per carta, com si estigueren a l'altra part del món, van comunicar-los la reducció d'horari a què es veurien sotmesos. "Ni vaig recórrer, estava a disgust —continua—, després de dotze anys volien posar-me en una sala amb 53 professors més, no tindria ni despatx propi."

Si bé cap direcció no n'ha potenciat l'ús, del valencià, els membres del departament sí que han promocionat activitats. Tot i que alguna, com un projecte sobre calvaris del País Valencià, va ser censurada per estar feta en la llengua pròpia. No hi ha col·laboracions en aquest camp amb el CEU Abat Oliva de Barcelona.

Els nous rectors han establert convenis, no obstant això, amb la secessionista Reial Acadèmia de Cultura Valenciana. El seu president, Juan Lladró, ha rebut la medalla d'or que atorga la Universitat Cardenal Herrera – CEU, i, a més, ha aconseguit colar una càtedra, “Realitat social i cultura valenciana”, que des d'enguany imparteix la RACV. En tenir-ne constància, 80 alumnes van signar, en va, una carta de protesta.

Negocis tèrbols. Si bruta és l'actitud al camp lingüístic, més ho sembla la de determinades operacions financeres.

Fa una dècada, el CEU volia ampliar-se amb un campus a l'hort de Sant Maur (Godella, Horta), on tenia uns terrenys. Impediments del Ministeri de Foment van fer que s'alçara un nou edifici a Alfara del Patriarca, a tocar del seminari que el CEU té llogat a l'Arquebisbat de València des de fa anys. Ara, aquella terra voldrien requalificar-la i vendre-la a promotores que edificarien xalets de luxe. Una jugada massa descarnada per a una institució que sempre ha assegurat no tenir ànim de lucre.

A més, el president de la fundació i de l'ACP, Alfonso Coronel de Palma, està imputat pel cas Eurobank, entitat financera que l'estiu del 2003 va ser intervinduda per l'estat a causa de l'opacitat dels seus comptes –molts van perdre els diners que hi havien invertit–. Fill de qui va ser governador del Banc d'Espanya entre els anys 1977 i 1979, Coronel de Palma ha estat condemnat amb 135.000 euros per cinc infraccions, així com inhabilitat per a ocupar càrrecs en entitats financeres durant cinc anys, tres si el càrrec és administratiu. Ha recorregut contra la sentència, però almenys dos patrons li han demanat que dimitesca. El 2001 la fundació del CEU ja va estar implicada en el cas Gescartera, on van invertir-hi 20 milions d'euros.

Els pares de la criatura que encara és la Universitat Cardenal Herrera – CEU s'ho miren a distància, segurament amb ràbia. Cap dels dos no ha volgut fer declaracions a aquest setmanari. Com tampoc no han volgut expressar el seu parer l'actual rector i el seu predecessor. Un halo misteriós, un silenci de conclave, que confirma com de traumàtica ha estat l'evolució del centre.

Víctor Maceda

Confidencial

Xavier Vinader

MacArthur continua donant guerra

El parc de la Llibertat apareix a totes les guies com un lloc ideal per recuperar la serenitat i fer passejades tranquil·les. Però això ja no és cert. Situat al centre d'Inchon, port de mar i ciutat perifèrica a l'oest de Seül, la capital de Corea del Sud, el famós enclavament enjardinat s'ha convertit en un camp de batalla, dia si dia no, entre policies i manifestants gràcies a l'estàtua de bronze del general MacArthur, comandant de les tropes que, sota la bandera de les Nacions Unides, van desembarcar el 15 de setembre del 1950 per contrarestar la invasió nord-coreana.

El desembarcament d'Inchon va ser l'operació amfíbia més important després del dia D a Normandia. El conflicte havia començat el juny del 1950, quan les tropes nord-coreanes van travessar la línia de demarcació entre les dues Corees, dividides l'endemà de la desfeta japonesa en la Segona Guerra Mundial, i en poques setmanes van ocupar tot el sud de la península a excepció del “reducte” de Pusan. Desembarcant a la badia d'Inchon, els aliats tallaven la part de darrere del seu adversari i frenaven el seu avanç en sec. MacArthur, l'heroi del Pacífic, el general que va recuperar les Filipines ocupades dels japonesos, anava davant de les tropes com sempre. Després, encoratjat per aquell èxit i desitjós d'acabar el tema ràpid, MacArthur va arribar a proposar la utilització d'armes nuclears, fet que li va costar el càrrec i la seva immediata tornada als Estats Units, però això és una altra història...

Instal·lada el 1957 pels ciutadans d'Inchon, en símbol d'agraïment, l'estàtua representa el general, dret, amb una mà a la butxaca i l'altra en els binocles, la mirada dirigida vers l'horitzó i amb una inscripció que diu: “No oblidarem mai el que el general, els seus oficials i els soldats de les Nacions Unides han fet per nosaltres i per la llibertat.” Però el fet és que aquella guerra fratricida i mortífera –en què també va participar la Xina, que va ajudar el Nord– no està vista actualment de la mateixa manera per la jove generació coreana, en general bastant hostil als Estats Units i la seva presència militar –amb 32.000 soldats–, i que creu que la intervenció aliada del 1950 va ser, bàsicament, per perpetuar la divisió del país. En l'opinió pública, aquesta divisió s'ha accentuat després de l'arribada al poder, l'any 2002, del president Roh Moo-Hyun, desitjós de reequilibrar les relacions amb els Estats Units, afirmant una voluntat d'independència molt més gran del seu país.

Els enfrontaments als peus de l'estàtua, que es van iniciar l'aniversari del desembarcament, quan es van reunir en aquell lloc tres mil veterans vestits de camuflatge i plens de medalles, no han parat des d'aquell moment. I el ball de bastons, especialment amb el joves, que exigeixen que el símbol de “l'ocupació estrangera” sigui retirat al més aviat possible, ha anat en augment. Convertida, doncs, en símbol de la fractura ideològica i generacional que s'ha produït en l'opinió pública sud-coreana, l'estàtua del general MacArthur continua donant guerra.

El general MacArthur continua donant guerra.